

SŁOWNIK TEATRALNY

AKTOR – osoba grająca jakąś rolę w teatrze lub filmie; najważniejszy twórca teatru.

CHARAKTERYZACJA – nadawanie twarzy aktora wyglądu zgodnego z założeniami inscenizacyjnymi za pomocą pudru, szminki, a niekiedy środków plastycznych (sztuczny nos, wąsy, bokobrody, peruka itp.). Czasem charakteryzacja podkreśla przynależność postaci do określonej epoki, nieraz uwydatnia indywidualne cechy bohatera.

CHOREOGRAFIA – tworzenie układów ruchów i gestów aktora do poszczególnej sztuki; sztuka tworzenia układów tanecznych; także zapis tych układów.

GEST – ruch aktora pomagający pokazać swoje emocje; ruch rąk, głowy, tułowia aktora, który można traktować jako mniej lub bardziej skonwencjonalizowany znak, zastępujący lub wzmacniający słowo.

GRA AKTORSKA – ogół środków, technik, chwytów służących ukazaniu przez aktora na scenie jakiejś postaci.

INSPICJENT – pracownik teatru, kierownik spektaklu czuwający nad stroną techniczną przedstawienia; do obowiązków inspicjenta należy zwłaszcza zawiadamianie wcześniej aktorów o zbliżającym się wejściu na scenę, zarządzanie zmiany dekoracji, zmiany świateł, efektów dźwiękowych, rozpoczęcia spektaklu i poszczególnych jego części.

KOSTIUM – ubiór aktora służący do wcielenia się w rolę. Często charakteryzuje postać, w dramatach historycznych także epokę.

MIMIKA – wyraz emocji na twarzy; ruch mięśni twarzy i gra oczu, wyrażające stany psychiczne kreowanej przez aktora postaci.

REKWIZYT – przedmiot pomagający odtworzyć wizję autora scenariusza; przedmiot wykorzystywany przez aktora jako element „grający” określoną rolę w akcji, czasem o samodzielnym znaczeniu symbolicznym.

REŻYSER – początkowo organizator artystyczny widowiska, nadzoruje proces prób i wystawia sztuki.

ROLA – tekst i stworzona postać aktora podczas wystawiania sztuki teatralnej.

RUCH SCENICZNY – jedna z podstawowych warstw spektaklu, ruch zmieniający się w czasie określa charakter widowiska; zasadniczą rolę odgrywa ruch aktorów, zarówno poszczególnych postaci, jak i całych grup.

SCENOGRAFIA – pomaga wprowadzić widza w świat utworu i umiejscawia akcję w podanym miejscu; opracowanie plastyki scenicznej widowiska, obejmujące dekoracje, kostiumy, układ przestrzeni, oświetlenie.

SUFLER – osoba podpowiadająca kwestię sceniczną podczas sztuki; pracownik teatru odpowiedzialny za podpowiadanie tzw. podrzucanie tekstu aktorowi w razie jego kłopotów pamięciowych z rolą.

Literatura:

1. *Elementy wiedzy o teatrze* / Andrzej Hausbrandt. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1990
2. *Słownik wiedzy o teatrze* / Dariusz Kosiński i in. – Bielsko-Biała : Wydaw. Park, cop. 2005
3. *Szkolny słownik teatralny* / Tomasz Miłkowski. – Warszawa : Oficyna Wydaw. Delta, 1997

